

Tiedote äidinkielen opettajille ja opiskelijoille

Äidinkielen digitaalinen ylioppilaskoe

Ylioppilastutkintolautakunta hyväksyi 15.12.2017 digitaalisen äidinkielen kokeen määräykset ja arviointikriteerit. Koe järjestetään ensimmäisen kerran syksyllä 2018. Äidinkielen koe on kaksiosainen: siihen kuuluvat lukutaidon koe ja kirjoitustaidon koe. Kokeet järjestetään eri koepäivinä. Äidinkielen arvosana määräytyy näissä kokeissa saadun pistesumman perusteella.

Digitaalista koetta kehitettäessä on keskeinen päämäärä ollut kirkastaa kahden kokeen rooleja niin, että toinen koe keskittyy lukutaidon ja toinen koe kirjoitustaidon arviointiin. Tästä syystä myös arviointikriteerit on uudistettu niin, että ne keskittyvät entistä tarkemmin kyseisessä kokeessa arvioitavana olevien taitojen mittaamiseen. Näin pyritään takaamaan entistä toimivampi ja asiantuntevampi arviointi. Lukutaidon kokeen arvioinnissa painottuvat luetun ymmärtäminen sekä tekstien analyysi- ja tulkintataidot ja kirjoitustaidon kokeessa kirjallisen ilmaisun ja tekstin rakentamisen taidot. Molemmissa kokeissa edellytetään, että tekstit kirjoitetaan yleiskielellä.

Kirjoitustaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kirjallista ilmaisukykyä sekä taitoa kielentää ajatuksia ja hallita asiakokonaisuuksia. Tehtävänä on tuottaa pohtiva, näkökulmia avaava tai kantaa ottava teksti aineistojen avulla. Kirjoitustaidon kokeen arviointikohteet ovat kokonaiskuva kirjoitustaidosta, näkökulma-, sisältö- ja aineistovalinnat, aineistojen käyttö, tekstin jäsenyys ja rakenne sekä kieli ja tyyli. Kirjoitustaidon kokeessa arviointikohteista painottuvat erityisesti kokonaiskuva kirjoitustaidosta sekä tekstin rakenne ja kieli.

Lukutaidon kokeessa arvioidaan kokelaan kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa eli taitoa eritellä, tulkita, arvioida ja hyödyntää monimuotoisia tekstejä tietoisena niiden tavoitteista, ilmaisukeinoista ja konteksteista. Kokeessa on kaksi osaa. Osa I keskittyy asia- ja mediatekstien, osa II kaunokirjallisten ja muiden fiktiivisten tekstien analysointiin ja tulkintaan. Näin kaunokirjallisuuden ja muiden fiktiivisten tekstien lukemisen asema kokeessa vahvistuu, kun kokelaiden on aina valittava myös siihen liittyvä tehtävä.

Lukutaidon kokeen arviointikohteet ovat kokonaiskuva lukutaidosta, vastauksen sisältöaineokset ja vastauksen esitystapa. Lukutaidon kokeessa arviointikohteista painottuvat vastauksen osoittama kokonaiskuva lukutaidosta ja seuraavaksi vastauksen sisältöaineokset. Vastauksen sisältöaineoksia koskevaa kriteeriä täydentävät kulloinkin erikseen laadittavat koekohtaiset sisältökuvaukset. Arvioinnissa otetaan huomioon myös vastauksen esitystapa, mutta sen painoarvo lukutaitoa arvioidessa ei ole yhtä merkittävä kuin muiden piirteiden. Esitystavan arvioinnissa otetaan huomioon vastauksen ymmärrettävyys, selkeys ja loogisuus. Sen sijaan kieliasun moitteettomuutta tai oikeakielisyyssnormien noudattamista ei ole erikseen mainittu esitystapaa koskevassa kriteerissä, koska ne eivät ole yhteydessä lukutaidon tasoon. Kirjoitustaidon kokeessa puolestaan kieleen liittyvät arviointikohteet - myös normien hallinta - ovat keskeisessä asemassa. Yleiskielen hallinnalla ja tekstien rakentamisen taidolla on siis edelleenkin keskeinen rooli äidinkielen kokeessa.

YLIOPPILASTUTKINTOLAUTAKUNTA
STUDENTEXAMENSÄMÄNDEN

Äidinkielen kokeen päivitetty määräykset julkaistaan lautakunnan verkkosivuilla tammikuun 2018 aikana.

Yhteistyöterveisin

Äidinkielen jaos

Lisätietoja:

Tiina Tähkä, pääsihteeri, Ylioppilastutkintolautakunta
0295 338 201, tiina.tahka@ylioppilastutkinto.fi

Minna-Riitta Luukka, äidinkielen jaoksen puheenjohtaja
040 805 3205, minna-riitta.luukka@jyu.fi